

Babītes novada pašvaldības bibliotēkas 2020. gada publiskais pārskats

1. Pamatinformācija

2006.gadā Babītes pagasta pašvaldības bibliotēka Piņķos ar nodaļu Babītē reģistrēta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā, 2007.gadā bibliotēkas Piņķos un Babītē apvienotas.

2009.gadā izveidots **Babītes novads** - administratīvās reformas gaitā izveidota pašvaldība, kad Babītes pagastam tika pievienots Salas pagasts un līdz ar to Salas pagasta bibliotēka (dibināta 1946.gadā, bet Bibliotēku reģistrā - kopš 2004.gada) apvienota ar Babītes pagasta pašvaldības bibliotēku. Finansiālā darbība vienota visām bibliotēkām un darbojās kā viena juridiska vienība. Ar Babītes novada pašvaldības domes 2017.gada 23.augusta lēmumu, protokols Nr.12.31§, ir pieņemts jauns Babītes novada pašvaldības bibliotēkas nolikums, ar kuru tiek noteikta turpmākā bibliotēkas izmantošanas kārtība, nosakot, ka Bibliotēkas sastāvā ietilpst filiāle Salas pagastā un filiāle Babītes ciemā.

Pamatojoties uz **Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam** –

“klasiska, uz krājumu orientēta Bibliotēka ar katalogizētu bibliotēkas fondu ir novada sakārtotas un ērtas infrastruktūras sastāvdaļa. Bibliotēka ietver kultūras mantojuma vērtību apzināšanu, saglabāšanu, popularizēšanu un lietošanu, veidojot harmonisku telpu dzīves vietai. Bibliotēka piedalās novada iedzīvotāju garīgo vērtību attīstīšanā, veidojot novada identitāti un atbalstot inteligentu sabiedrisko un daudzveidīgu kultūras dzīvi. Uzsvērot, ka ikviens cilvēks ir unikāla vērtība pati par sevi, un ģimene ir sabiedrības pamats - Bibliotēka ir viens no instrumentiem tās izglītības, kultūras un vērtību sistēmai”.

2017.gada septembrī Babītes novada pašvaldības bibliotēkas **tika akreditētas**.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

Bibliotēkas budžeta **ieņēmumi** 2020.gadā sastādīja – Euro 221079 t.sk.;

- pašvaldības budžeta līdzekļi – Euro 220638;
- bibliotēkas maksas pakalpojumi – Euro 441.

Bibliotēkas budžeta **izdevumi** 2019.gadā – Euro 221079 t.sk.:

- atlīdzībai – Euro 178704;
- pakalpojumiem – Euro 18082;
- preces – Euro 7386;
- grāmatām un žurnāliem – Euro 16847;
- nodokļi – Euro 60 .

Latvijā bibliotēkas nozaru attīstībā, līdz ar informācijas tehnoloģiju straujo attīstību, notiek kardinālas izmaiņas, jūtama publiskās bibliotēkas lomas un sociālo funkciju maiņa.

Bibliotēkās no 2015.gada tiek veikta lasītāju automatizēta apkalpošana.

Ikkatrs iedzīvotājs, apmeklējot novada mājas lapu un atverot elektronisko kopkatalogu, var iegūt informāciju par bibliotēkās esošajām grāmatām (vai tās ir plauktā, vai izdotas), bet Bibliotēkas Lietotājs, reģistrējoties bibliotēkā kā lasītājs un saņemot lasītāja karti ar identifikācijas numuru, var autorizēties, iegūt lietotāja vārdu un paroli, ar kuru viņam tiek nodrošināta autorizēta pieeja elektroniskajam kopkatalogam (apskatīt sava konta stāvokli un vēsturi, pasūtīt grāmatu pagarinājumu un veikt rezervāciju).

Lietotājiem bibliotēkā nodrošināta iespēja izmantot bibliotēkas informācijas sistēmu - datorus, printerus, daudzfunkcionālās iekārtas, programmatūras, bez maksas pieeju divām tiešsaistes datubāzēm LETONIKA un LURSOFT laikrakstu bibliotēkai. Bibliotēkā tiek sniegts atbalsts un praktiska palīdzība e- pakalpojumu lietošanā portālā Latvija.lv un atbalsta vietnē mana.latvija.lv. Bibliotēkā ir pieejama informācija par dažādām norisēm un jaunumiem (konkursiem, informatīviem pasākumiem, iespējām), par to ievietota informācija arī novada mājas lapā www.babite.lv. un pašvaldības portālā (www.facebook.com/Babitesnovads).

Bibliotēkas krājuma komplektēšana tiek veikta saskaņā ar novada Bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politiku, par pamatu ņemot Bibliotēkas lietotāju pieprasījumu gan pēc aktuālas daiļliteratūras, gan uzziņu krājumiem, ko savukārt, ietekmē cilvēku nodarbošanās, intereses, vaļasprieki, vecums. Atbilstoši tam tiek komplektēta nozaru literatūra. Daudzi labprāt lasa ceļojumu aprakstus, kā arī par ievērojamu cilvēku dzīvi. Lai lietotājiem varētu sniegt korektu un daudzpusīgu informāciju, liela nozīme ir enciklopēdisko un uzziņu izdevumu klāstam un atjaunošanai, kam Bibliotēka regulāri velta uzmanību, īpaši iepērkot literatūru bērniem, kuras krājums ar katru gadu ievērojami palielinās.

Grāmatu fonda un preses papildināšana notiek kopīgi ar filiālēm, tāpat notiek regulāra fondu apmaiņa starp bibliotēkām.

No kopējā krājuma **32,9% ir nozaru literatūra, 16,8% bērnu literatūra**. Bibliotēkā **82%** krājums ir **latviešu, 16 % krievu valodā un 2 % pārējās svešvalodās**. 2020. gadā abonēta periodika- **103** nosaukumi.

Darbinieku **profesionālo pilnveidošanu** nodrošināja dažādi kursi, semināri un pieredzes apmaiņas braucieni, ko organizēja reģiona galvenā bibliotēka. Šajā gadā visi bibliotēkas darbinieki savas zināšanas papildināja LNB Kompetenču attīstības centra organizētajosursos: lietiskās sarakstes etiķete; teksta dizaina pamati, interaktīvas nodarbības bērnu un jauniešu bibliotēkās; elektroniskie resursi un informācijas meklēšana: PRIMO katalogs, digitālā bibliotēka, Latvijas abonētās datu bāzes; autortiesības bibliotēku darbā; Latvijas periodika: informācijas resursi un kā tos lietot. Bibliotēkare par KM piešķirtajiem līdzekļiem apguva tiešsaistes mācības-seminārus bibliotēku un muzeju speciālistu digitālo prasmju attīstībai. Bibliotēkas filiāles vadītāja apmeklēja kursus Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā tālākizglītības programmā "Daiļliteratūras krājums bibliotēkās: teorija un prakse". Pārskata periodā Bibliotēkas darbinieki piedalījušies trijos Salaspils novada bibliotēkas organizētajos semināros, pieredzes apmaiņas braucienā uz Talsu novada bibliotēkām. **Citi paredzētie semināri nenotika Covid--19 pandēmijas ierobežojumu dēļ.**

Krājumu attīstības dinamika pēdējo 3 gadu periodā:

Krājuma apjoms	2018.gads			2019.gads			2020.gads		
	izslēgts	ienācis	kopā	izslēgts	ienācis	kopā	izslēgts	ienācis	kopā
Babītes novada pašvaldības bibliotēkā Piņķos									
grāmatas	460	1587	26542	316	926	21574	418	884	21967
periodika	5540	1564	1564	1200	997	4813	1030	834	4621
Kopā:	6000	3151	28140	1516	1923	26458	1448	1719	26661
Filiālē Salas pagastā									
grāmatas	205	447	8140	132	273	8281	190	315	8405
periodika	391	434	434		459	2058	459	326	336
Kopā	596	881	8584	132	732	10349	649	641	8751
Filiālē Babītes ciemā .									
grāmatas				71	418	5952	165	455	6279
periodika				454	558	2216	455	562	2327
Kopā:				525	976	8169	620	1017	8606
KOPĀ	<i>krājums</i>			2173	3631	44976	2717	3377	44018

Lietotāju, izsniegumu un apmeklējumu skaita izmaiņas pa gadiem (kopā ar filiālēm):

	2018.gads	2019.gads	2020.gads
Lietotāju skaits	2580	2815	2540
Izsniegumu skaits	85832	93971	68650
Apmeklējumu skaits	83076	85864	40219
Virtuālie apmeklējumi			231669

Bibliotēka piedzīvoja strauju lasītāju skaita pieaugums no 2014.gada, kad bibliotēka ieguva jaunas, gaišas un labi pieejamas telpas Piņķu Kultūrizglītības centrā, kā arī ar pieejamo plašo literatūras klāstu, bibliotēku apmeklēja aizvien vairāk novada iedzīvotāju, kā arī bibliotēka sāka strādāt sešas dienas nedēļā ar pagarinātu darba laiku (trīs dienas) līdz 19.00. Analizējot statistikas rādītājus redzam, ka lietotāju un apmeklējumu skaits nostabilizējās un bija atkarīgs no iedzīvotāju migrācijas. Pieaugot iedzīvotāju skaitam novadā, pieauga arī lasītāju skaits. Tā kā mūsu novadā ir atvērtas trīs Starptautiskās skolas, daudzi studenti ir arī mūsu lasītāju skaitā, mūsu bibliotēka centās iepirkt literatūru ārzemju valodās (angļu, vācu, franču, krievu).

Līdz 2020.gadam bija izteikta tendence izsnieguma skaita pieaugumam, arvien vairāk tika pieprasīti preses izdevumi, bērnu un uzziņu literatūra, jo sakarā ar žurnālu un avīžu padārdzināšanos, cilvēkiem bija apgrūtināta iespēja tos abonēt. Lai izlasītu presi uz bibliotēku devās aizvien vairāk pensionāru, bezdarbnieku un māsaimnieces ar maziem bērniem. Pateicoties iespējai lietot bezmaksas internetu, auga arī apmeklējumu skaits.

Bet to visu pārtrauca **Covid -19 pandēmijas** laiks. **Ārkārtas situācijas** izsludināšanas laikā, skolas sāka atrādāt attālinātās mācīšanās režīmā, mūzikas skola vispār pārtrauca mācības un līdz ar to, stauji samazinājās bērnu un jauniešu aktīvo lietotāju skaits (-35%), kas samazināja arī galveno lietotāju rādījumu. Aizliedzot lasītājiem uzturēties lasītavās, bērniem apmeklēt bērnu stūrīti, datoru lietošanas ierobežošana vai pilnībā slēgta un pārtraucot pasākumu rīkošanu, saprotami samazinājās arī bibliotēkas lietotāju fiziskie apmeklējumi -59% (izteikti bērnu -78%) un tas negatīvi ietekmēja arī izsniegumu (-36%). Toties pārskata periodā pieauga interese par 3td-e-Bibliotēkas lietošanu : 97 lasītāji un vēl autorizēti 484 lietotāji, kā arī virtuālie bibliotēkas apmeklējumi- 231669 (Web PAC, www.facebook.com/Babitesnovads, Bibliotēka.lv, novada mājas lapā www.babite.lv).

2020. gadā no novada **12289** iedzīvotājiem bibliotēkas pakalpojumus izmantoja **20,7%** iedzīvotāji (**2540** bibliotēkas lietotāji).

Viens no pašvaldību publisko bibliotēku darba pamatvirzieniem ir arī novadpētniecības darbs. 2020.gada prioritātes bija Novada datubāzes un novadpētniecības rediģēšana, kā arī virtuālai izstādei nepieciešamo resursu meklēšana un sagatavošana, jo aizvien lielāka nozīme ir digitālai pieejamībai, virtuālām izstādēm un attālinātai komunikācijai, jo klātienes apmeklējumi bibliotēkā ir ierobežoti dēļ **Covid-19 pandēmijas** ierobežojumiem.

Jauna pieredze bija Salaspils novada bibliotēkas organizētās Reģionālo bibliotēku virtuālās izstādes “Vieta manā novadā” izstrādes, veltot Piņķu baznīcas kultūrvēsturiskās nozīmības popularizēšanai.

3. Komunikācija ar sabiedrību

Par iedzīvotājiem pieejamajiem pakalpojumiem, dažādiem pasākumiem un aktivitātēm, kuras nodrošina Bibliotēka, regulāri tika sniegtas ziņas Babītes novada pašvaldības mājas lapā www.babite.lv, pašvaldības portālā (www.facebook.com/Babitesnovads un avīzē „Babītes ziņas”

Bibliotēkai izveidojusies ilgstoša un ļoti veiksmīga **sadarbība ar bērnodārzu ‘Saimīte’, PII Babītes bērnu dārzu un privāto bērnodārzu ‘Vinnijs’**. Bērni iepazīstas ar jaunumiem bērnu literatūrā no jauniegvumu izstādēm, kā arī ar bērnu literatūras klasiku.

Arī šis gads iesākās ar lieliem plāniem: bērnodārza “Saimīte” audzinātājas izteica vēlmi turpināt iepriekšējā gadā uzsākto veiksmīgo un saturīgo sadarbību ar bibliotēkas darbinieci Ināru Pētersoni, iesaistot bērnu dārza audzēkņus lasīšanas veicināšanas aktivitātēs katru nedēļu pa vienai grupīnai.

Audzinātājas katru reizi izvēlas noteiktu tematiku, atbilstoši gadalaikiem, valsts svētkiem vai rakstnieku jubilejām, ko bibliotēkā bibliotekāre pārrunā ar bērniem un lasa attiecīgo grāmatiņu, kas iepriekš jau sagādāta. Bet šos plānus pilnība izpildīt nebija lemts. Veiksmīgi uzsākto sadarbību, *martā pārtauca Covid-19 ārkārtas stāvokļa ieviešana.*

Tomēr arī 2019/2020. gada sezonā mūsu Bibliotēkas piedalījās LNB rīkotajā kultūras programmas „Lasīšanas veicināšana” apakšprogrammā „**Bērnu žūrija**”, kad tiek lasītas un vērtētas jaunās kolekcijas grāmatas. Piedalīšanās “Bērnu žūrijā” ir kļuvusi par ikgadējo bibliotēkas tradīciju. Sadarbībā ar LNB **Bērnu un jauniešu literatūras centru** lielu popularitāti ieguva iepriekšējā gadā iesāktā lasīšanas veicināšanas programma “**Grāmatu starts**” 3-4 gadus veciem bērniem, kā arī **radošās darbnīcas**, kur bērniem bija iespējas pašiem mākslinieciski izpausties. Tomēr šogad šo programmu, kā arī radošās darbnīcas turpināt diemžēl *Covid-19 pandēmijas* ierobežojuma apstākļos un ārkārtas situācijas laikā nevarējām.

Pasākumi, ko vēl paguvām veikt ar bērnu darza bērniem un jauniešiem pirms *Covid -19* ārkārtas stāvokļa ieviešanas bija pasākums par draugiem un draudzību, un rakstniecei **Annai Saksei -115.**

Visi **pasākumi**, kā arī **izstādes**, kas tika organizētas bibliotēkā (ko paguvām veikt pirms *un Covid -19 ierobežojumu apstākļos* un ārkārtējās situācijas laikā), bija veltītas plašai bibliotēku lietotāju, kā arī novada iedzīvotāju auditorijai, bet no veiksmīgākām, kur piedalījās visvairāk interesentu no visām bibliotēkas mērķgrupām, varam atzīmēt **tematiskos pasākumus:**

- **Līgas Reiteres** meistarklase “Ziedoša pļava receptēs un vainagos”;
- Tikšanās ar uztura speciālisti **Lizeti Pugu**, grāmatas “Veselīgi našķi bērniem” autori;
- Literāri muzikāls pasākums “Detektīvu pēcpusdiena” ar rakstnieci **Leldi Kovaļovu**;
- Starptautiskajai senioru dienai veltīts muzikāls pasākums “**Aspazijas dzeja mūzikā**”;
- Tikšanās ar **Ievu Auziņu Sentivani** – latvju dainu pārlicēju angļu valodā.

Tematiskās izstādes:

- **Annas Saulītes** izstāde “Pasaules klasiku gleznu krustdūrienā”;
- **Daiņa Matisona** personālizstāde “Trīs punkti pasaules kartē”;
- **Laumas Leles** akvareļu izstāde;
- **Silgas Ivanovas** gleznu izstāde “Prieks”;
- fotogrāfiju izstāde “**Nezināmais Pāvuls**”

Sadarbība ar Kultūrizglītības centra filiāles “Vietvalži” izstāžu zāles vadītāju Daci Ulpi.

Pateicoties aktiera Eduardam Pāvulam veltītās memoriālas izstādes vadītājai Dacei Ulpei, bibliotēkā tika uzstādīta fotogrāfiju izstāde “Nezināmais Pāvuls”. Bija ieplānots pasākums, kurā Dace Ulpe vēlējās dalīties par šajās fotogrāfijās uzņemto, bet.....atkal *Covid-19* visu izjauca.

Visciešākā sadarbība ir izveidojusies ar **Babītes mūzikas skolu**, kas aktīvi piedalās un papildina bibliotēku pasākumus ar muzikālo noformējumu atbilstoši konkrētai tematikai.

2020.gadā paredzētā pārrobežu sadarbība (**uz Somijas bibliotēkām**) nenotika *Covid-19 pandēmijas* ierobežojumu dēļ.

Bibliotēkas filiālei Salas pagastā ir sava loma Salas pagasta ikdienā un dažādās sabiedriskajās norisēs, vērsot savu darbu uz to, lai veicinātu piederības izjūtu Latvijas un sava novada kultūras telpai, kā arī sekmēt līdzvērtīgus dzīves apstākļus visiem novadā dzīvojošiem, piedāvājot kvalitatīvu komunikāciju un publiskos pakalpojumus, būt par atbalstu radošumam un zināšanu apguvei. 2020.gadā tika sagatavotas 5 tematiskās izstādes, kuras visas bija ar izglītojošu un audzinošu ievirzi, domātas bērniem un jauniešiem, kā arī divi pasākumi- “Sēd uz sliekšņa pasaciņa. Aspazijai 155” un “Grāmata”, kur bērniem tika pastāstīts par grāmatas tapšanas ceļu un nonākšanu līdz lasītājiem, par lasīšanas iespējām, par dažādiem grāmatu veidiem. Šī pasākuma rezultātā bērni sacerēja un “izdeva” savas grāmatas.

Bibliotēkas filiāles Babītes ciemā bibliotekāres veiksmīgi sadarbojās ar **sociālā dienesta dienas centru**, apzinot informācijas iegūšanas grūtības cilvēkiem ar veselības problēmām un īpašām vajadzībām, kā arī, lai veicinātu jauno māmiņu, bezdarbnieku socializāciju un dzīves kvalitātes pozitīvu ievirzi, piedāvājot bibliotēkas resursus **un Babītes PII**, kopīgi veidojot dažādus tematiskos pasākumus – rīkojot pasaku rītus, mīklu minēšanas svētkus, veidojot viktorīnas. Jaunieši ar interesi piedalījās bibliotēkas darbinieku ēnošanā.

Otrs pirmsskolas sadarbības partneris - **privātais bērnudārzs "Vinnijs"**, priecēja ar savu radošu darbiņu izstādēm, kuras bija apskatāmas bibliotēkas telpās

4. 2021. gadā plānotie pasākumi

Turpināt:

- * esošo krājumu papildināšanu un attīrīšanu;
 - * darbinieku profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu;
 - * sadarbības ar pašvaldības bērnudārziem pilnveidošanu un attīstīšanu;
 - * sadarbību ar Kultūrizglītības centru un mūzikas skolu, veicināt dažādu pasākumu organizēšanu;
- Sakarā ar novadu apvienošanu, veikt bibliotēku krājumu inventarizāciju.

Bibliotēkas vadītāja

Ilze Valpētere